

บทปริทัศน์

ภาพรวมของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต และแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาแพทย์

ณตพล ศุภณัฐเศรษฐกุล

บทคัดย่อ

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ปัจจุบันจำกัดอยู่แต่เฉพาะ ภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถจำแนกเป็น ๔ กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการเรียน ได้แก่ ๑. ภาษาอังกฤษทั่วไป ๒. ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ ๓. ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบวิชาชีพแพทย์ และ ๔. ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อในระดับหลังปริญญา โดยภาษาอังกฤษทั่วไป จัดอยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปตามแผนการศึกษาของหลักสูตรในชั้นเตรียมแพทย์ (ชั้นปีที่ ๑) นักศึกษาชั้นปรีคลินิก (ชั้นปีที่ ๒ - ๓) และชั้นคลินิก (ชั้นปีที่ ๔ - ๖) เรียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ โดยผ่านการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางด้านการแพทย์ จากการบรรยายของอาจารย์ผู้สอน และจากการอ่านตำราเรียนในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตร ส่งผลให้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องมากกว่าทักษะอื่น ทักษะการฟังสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ โดยอาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่างๆ ที่แสดงการออกเสียงอย่างถูกต้องจากเจ้าของภาษา ในระหว่างการเรียนชั้นคลินิกควรเพิ่มเติมภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบวิชาชีพแพทย์ และภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อในระดับหลังปริญญา โดยสามารถจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาใหม่ หรือเพิ่มเติมหัวข้อการเรียนการสอนไว้ในรายวิชาปัจจุบัน บทความนี้นำเสนอความรู้สภวิทยากรในสาขามนุษยศาสตร์การแพทย์ (ภาษาต่างประเทศทางการแพทย์) ที่กล่าวถึงภาพรวมทั้ง ๔ กลุ่มของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พร้อมทั้งนำเสนอหัวข้อการเรียนรู้อันจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประยุกต์ได้ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาแพทย์ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน

คำสำคัญ: การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ, หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต, ภาษาต่างประเทศทางการแพทย์, มนุษยศาสตร์การแพทย์

วันที่รับบทความ: ๒ กันยายน ๒๕๕๖

วันที่อนุญาตให้ตีพิมพ์: ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

บทนำ

การเรียนการสอนตามหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตของโรงเรียนแพทย์ในประเทศไทย ได้บรรจุรายวิชาภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ภาษาอังกฤษ” ไว้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (general education) สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ - ๒ ของแต่ละโรงเรียนแพทย์ ซึ่งขอบเขตเนื้อหาความรู้ส่วนใหญ่จัดเป็น “ภาษาอังกฤษทั่วไป (English for General Purposes, EGP)” สำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน และ “ภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการ (English for Academic Purposes, EAP)” สำหรับเป็นพื้นฐานการเรียนของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย^{๑, ๒} แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนักศึกษาเข้าเรียนในรายวิชาเฉพาะทางด้านแพทยศาสตร์ในชั้นปีที่ ๒ - ๖ แล้วนั้น การฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษทั่วไปทางด้านต่างๆ ทั้งการฟัง - พูด - อ่าน - เขียน จะขึ้นอยู่กับความสนใจของนักศึกษาแต่ละคนเป็นสำคัญ แต่นักศึกษาจะได้เรียน “ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ (English for Special Purposes in Medicine, ESP-Medicine)” หรือเรียกว่า “ภาษาอังกฤษทางการแพทย์ (medical English)” โดยผ่านการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางด้านทางการแพทย์จากการบรรยายของอาจารย์ผู้สอน และจากการอ่านตำราเรียนในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตร ส่งผลให้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ (English reading skill) ของนักศึกษา ได้รับการพัฒนาฝึกฝนทักษะอย่างต่อเนื่อง แต่ทักษะภาษาอังกฤษทางด้านอื่น ได้แก่ การฟัง การพูด และการเขียน โดยเฉพาะที่จำเป็นสำหรับใช้ในชีวิตประจำวันและใช้ในการประกอบวิชาชีพ ไม่ได้ได้รับการพัฒนาฝึกฝนทักษะมากเท่าที่ควร และอาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตแพทย์ในอนาคตได้ นอกจากนี้ การเรียนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ยังจำกัดอยู่เฉพาะแต่ “ภาษาอังกฤษ” เป็นภาษาต่างประเทศเดียวในหลักสูตร แต่นักศึกษาที่มีความสนใจ และมีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่น หรือมีความจำเป็นในการใช้ภาษาต่างประเทศอื่น นอกเหนือจากภาษาอังกฤษภายหลังสำเร็จการศึกษา ตัวอย่างเช่น การไปปฏิบัติงานบริเวณชายแดน หรือบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน การไปปฏิบัติงานในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวจากหลายชาติหลายภาษา รวมทั้งการเดินทางไปฝึกอบรมและศึกษาต่อในระดับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาในประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารนั้น การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอื่นในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตดังกล่าวนี้ ยังจำกัดอยู่มากในปัจจุบัน

ในบทความเรื่อง “สหวิทยาการระหว่างสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการแพทย์ เพื่อประยุกต์

ในการเรียนการสอนแพทยศาสตร์” ผู้เขียนได้กล่าวถึงการบูรณาการความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กับการแพทย์ ไว้ในหัวข้อ ภาษา และคำศัพท์เฉพาะทางด้านทางการแพทย์ (Medical language and Medical terminology); ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพแพทย์ (English for medical profession) ซึ่งจัดอยู่ในสหวิทยาการสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ การแพทย์ (Medical humanities หรือ Humanities in medicine)” และในบทความนี้ ผู้เขียนจะนำเสนอเพิ่มเติมภาพรวมของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พร้อมทั้งนำเสนอหัวข้อการเรียนรู้ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถประยุกต์ได้ทั้งในการสอนภาษาอังกฤษ และในภาษาต่างประเทศอื่น ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา และเตรียมความพร้อมทักษะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาแพทย์ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต สามารถจำแนกเป็น ๔ กลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการเรียน ได้แก่

๑. ภาษาอังกฤษทั่วไป (English for General Purposes, EGP)
๒. ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ (English for Special Purposes in Medicine, ESP-Medicine)
๓. ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบวิชาชีพแพทย์ (English for medical practice)
๔. ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อในระดับหลังปริญญา (English for postgraduate study)

๑. ภาษาอังกฤษทั่วไป (English for General Purposes, EGP)

ตามประกาศแพทยสภาที่ ๓๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง เกณฑ์ว่าด้วยการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต^๓ ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับเตรียมแพทย์ (ชั้นปีที่ ๑) ประกอบด้วยรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่ครอบคลุมเนื้อหาทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และวิทยาศาสตร์ กับคณิตศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งกำหนดให้ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และในหมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต^๔

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นรายวิชาทางด้านภาษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของทุกมหาวิทยาลัย แต่

จำนวนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิต ที่กำหนดให้นักศึกษาเรียนตามหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตของแต่ละมหาวิทยาลัย มีความแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ในแผนการศึกษาตามหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร^๖ กำหนดให้เรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ จำนวน ๙ หน่วยกิต ประกอบด้วย ๓ รายวิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน (Fundamental English) ๓ หน่วยกิต ภาษาอังกฤษพัฒนา (Developmental English) ๓ หน่วยกิต และภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ (English for Academic Purposes) ๓ หน่วยกิต แต่ในแผนการศึกษาตามหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๒) กำหนดให้เรียน ๒ รายวิชา จำนวน ๖ หน่วยกิต ได้แก่ ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ๒ (English course 2) ๓ หน่วยกิต และภาษาอังกฤษพื้นฐาน ๓ (English course 3) ๓ หน่วยกิต^๗ อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จะกำหนดขอบเขตเนื้อหารายวิชาจัดเป็น ภาษาอังกฤษทั่วไป และ/หรือ ภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการ มากกว่าที่จะครอบคลุมถึงภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ และภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบวิชาชีพแพทย์อย่างจำเพาะเจาะจง

๒. ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ (English for Special Purposes in Medicine, ESP-Medicine)

เมื่อนักศึกษาเข้าเรียนในรายวิชาเฉพาะทางด้านแพทยศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ ระยะปริคณินิก (ชั้นปีที่ ๒ - ๓) และระยะคลินิก (ชั้นปีที่ ๔ - ๖) นักศึกษาจะได้เรียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ (English for Special Purposes in Medicine, ESP-Medicine) หรือภาษาอังกฤษทางการแพทย์ (medical English) โดยผ่านการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางด้านทางการแพทย์ จากการบรรยายของอาจารย์ผู้สอน และจากการอ่านตำราเรียนในรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตร ส่งผลให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องมากกว่าทักษะอื่น สำหรับทักษะการฟัง ซึ่งควรได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับทักษะการอ่าน เนื่องจากในการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางด้านทางการแพทย์ นักศึกษาจะได้ฟังการออกเสียงคำศัพท์จากอาจารย์ผู้สอนด้วย แต่ในความเป็นจริง ทักษะการฟังของนักศึกษาไม่ได้รับการพัฒนามากนัก ทั้งนี้ สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการออกเสียงคำศัพท์ และภาษาที่ใช้ในการบรรยายของอาจารย์ส่วนใหญ่ ยังคงเป็นภาษาไทย หรือออกเสียงเป็นภาษาอังกฤษสำเนียงไทย ซึ่งมีความแตกต่างจากการออกเสียง

คำศัพท์ที่ถูกต้องโดยเจ้าของภาษา ทำให้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาไม่ได้รับการฝึกฝนมากเท่าที่ควร ยิ่งไปกว่านั้น โอกาสที่นักศึกษาจะได้ฝึกฝนทักษะการพูด และการเขียนภาษาอังกฤษในหลักสูตร ยังมีไม่มากนัก โดยอาจเป็นเพียงกิจกรรมหนึ่งของการเรียนการสอนในบางรายวิชา เช่น การมอบหมายให้นักศึกษาเขียนรายงาน และนำเสนอรายงานดังกล่าวเป็นภาษาอังกฤษ อนึ่ง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาแพทย์ มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ออกประกาศฉบับที่ ๑๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง การใช้ภาษาอังกฤษในการสอบชั้นตอนที่ ๑ และ ๒ ในการประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม โดยให้มีสัดส่วนของข้อสอบภาษาอังกฤษ ไม่เกินร้อยละ ๑๐ สำหรับการสอบในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ไม่เกินร้อยละ ๕๐ สำหรับการสอบในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และข้อสอบเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดในการสอบตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป^๘

ดังนั้น เพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ ในช่วงก่อนการเรียนรายวิชาเฉพาะทางด้านแพทยศาสตร์ อาจารย์ผู้สอนสามารถแนะนำหลักการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางด้านทางการแพทย์ (principle of medical terminology) ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ได้แก่

๑. ประวัติความเป็นมาของภาษาและคำศัพท์เฉพาะทางด้านทางการแพทย์

๒. ประเภทและชนิดของคำศัพท์ ได้แก่ คำศัพท์ที่สร้างจากส่วนประกอบของคำในภาษากรีกและภาษาละติน (Greek and Latin word parts) คำศัพท์ที่มาจากชื่อของบุคคล (eponyms) และคำศัพท์ที่เป็นอักษรย่อของกลุ่มคำ (acronyms)

๓. โครงสร้าง และส่วนประกอบของคำ ได้แก่ รากศัพท์ (word roots) อุปสรรคหรือคำเสริมหน้า (prefixes) ปัจจัยหรือคำต่อท้าย (suffixes) และสระเชื่อมคำ (combining vowels) ตัวอย่างเช่น คำว่า "hypercholesterolemia" หมายถึงภาวะคอเลสเตอรอล (ระดับ) สูงในเลือด^๙ ประกอบด้วย ๑. คำอุปสรรค hyper- มาจาก hyper ในภาษากรีก หมายถึง มากเกิน, เกิน, สูง ๒. รากศัพท์ chol- มาจาก chole ในภาษากรีก หมายถึง น้ำดี ๓. -e- เป็นสระเชื่อมคำ ๔. sterol หมายถึงไขมันชนิดหนึ่งที่มีโครงสร้างอยู่ในกลุ่มของ steroid และ ๕. รากศัพท์ -em- มาจาก haima ในภาษากรีก หมายถึง เลือด หรือพิจารณาเป็น คำต่อท้าย -emia หมายถึง ภาวะในเลือด (blood condition)^{๑๐-๑๒}

๔. การใช้พจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์ (อังกฤษ - อังกฤษ และอังกฤษ - ไทย) เพื่อการสืบค้นรายละเอียดเกี่ยวกับคำศัพท์ ได้แก่ ตัวสะกด การออกเสียง และคำอธิบายความหมาย ทั้งพจนานุกรมในรูปแบบหนังสือ และพจนานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่างๆ^{๑๒}

๕. การจัดกลุ่มคำศัพท์เพื่อการเรียนรู้ เช่น กลุ่มคำศัพท์ตามระบบและอวัยวะของร่างกาย กลุ่มคำศัพท์ตามสาขาแพทยศาสตร์เฉพาะทาง กลุ่มคำศัพท์เกี่ยวกับโรคและอาการผิดปกติ กลุ่มคำศัพท์เครื่องมือแพทย์ วิธีการตรวจวินิจฉัย และให้การรักษา ฯลฯ

๖. ศัพท์บัญญัติแพทย์ภาษาไทย^{๑๓} และคำศัพท์แพทย์ในภาษาต่างประเทศอื่น

สำหรับแนวทางการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อดังกล่าว อาจเปิดเป็นรายวิชาใหม่สำหรับนักศึกษาในชั้นปีที่ ๒ ก่อนการเรียนรายวิชาต่างๆ ในชั้นปริคณินิก ตัวอย่างเช่น “รายวิชา ๔๕๗๒๑ คำศัพท์เฉพาะทางด้านทางการแพทย์ (Medical terminology)” จำนวน ๓ หน่วยกิต ในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร^{๑๔} หรือจัดเป็นชั่วโมงการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีอยู่แล้วของหลักสูตร ตัวอย่างเช่น การเรียนการสอนหัวข้อ “คำศัพท์ทางการแพทย์ในวิชาพยาธิวิทยา (Medical terminology in Pathology)” จำนวน ๓ ชั่วโมง ในรายวิชา ๔๕๗๓๐๓ หลักพยาธิวิทยาและนิติเวชศาสตร์ สำหรับนิสิตแพทย์ ชั้นปีที่ ๓^{๑๕}

๓. ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบวิชาชีพแพทย์ (English for medical practice)

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ สำหรับนักศึกษาแพทย์ โดยเฉพาะการเรียนในชั้นคลินิก ได้แก่ ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบวิชาชีพแพทย์ (English for medical practice) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในกระบวนการตรวจวินิจฉัยและให้การรักษากับผู้ป่วย ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ในหัวข้อที่ผ่านมา เนื่องจากในหัวข้อนี้จะมุ่งเน้นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารระหว่างแพทย์กับผู้ป่วยเป็นสำคัญ ดังนั้น ภาษาที่ใช้จะต้องอยู่ในระดับที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ และหลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะทางด้านทางการแพทย์โดยไม่จำเป็น หรือใช้คำศัพท์ทางการแพทย์โดยปราศจากการอธิบายเพิ่มเติม

หัวข้อการเรียนรู้นี้จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งประยุกต์ได้ทั้งการสอนภาษาอังกฤษ และการสอนภาษาต่างประเทศอื่น ได้แก่

๑. ทักษะการสื่อสารเบื้องต้นระหว่างแพทย์กับผู้ป่วยชาวต่างประเทศ

๒. การกล่าวคำทักทาย และแนะนำตัว

๓. การสัมภาษณ์ซักประวัติผู้ป่วย

๔. การตรวจร่างกายทั่วไป

๕. การตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการตรวจด้วยเครื่องมือพิเศษ

๖. การนำเสนอรายงานผู้ป่วยในที่ประชุมแพทย์ และอภิปรายเพื่อให้การวินิจฉัย

๗. การอธิบายผลการตรวจวินิจฉัยและแจ้งข่าวร้าย

๘. การวางแผนการรักษา พยากรณ์โรค และการส่งต่อปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

๙. การรักษาและให้คำแนะนำ: ก่อน ระหว่าง และหลังการรักษา

๑๐. การซักถามข้อสงสัย นัดหมายตรวจติดตามผลการรักษา และกล่าวคำอำลา

๑๑. การเขียนรายงานผู้ป่วย สรุปผลการรักษาในเวชระเบียน และการเขียนใบรับรองแพทย์

จะเห็นได้ว่า หัวข้อการเรียนการสอนดังกล่าว จะครอบคลุมกระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพของแพทย์ ที่ต้องอาศัยทักษะภาษาทั้งการฟัง - พูด - อ่าน - เขียน อย่างครบถ้วน ซึ่งนักศึกษาแพทย์ได้ผ่านการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติตามหัวข้อดังกล่าวอย่างครบถ้วน โดยใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับผู้ป่วย แต่อาจยังไม่มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติมากนัก ในการสื่อสารกับผู้ป่วยโดยใช้ภาษาต่างประเทศ

๔. ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อในระดับหลังปริญญา (English for postgraduate study)

ภายหลังสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแพทยศาสตรบัณฑิตแล้ว บัณฑิตแพทย์มีแนวทางการศึกษาต่อในระดับหลังปริญญา ได้แก่

๑. ฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน ภายในประเทศ ในต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และในประเทศที่ใช้ภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

๒. ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ภายในประเทศ ในต่างประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และในประเทศที่ใช้ภาษาอื่น

ไม่ว่าบัณฑิตแพทย์จะศึกษาต่อระดับหลังปริญญาในแนวทางใดก็ตาม การสมัครเข้ารับการศึกษา จะต้องแสดงหลักฐานความสามารถทางภาษาต่างประเทศของผู้สมัครได้แก่ ผลการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาเทียบกับมาตรฐานสากลของภาษาต่างประเทศนั้น ตัวอย่างเช่น

- ภาษาอังกฤษ ได้แก่ การสอบ TOEFL (Test of English as a Foreign Language)^{๑๔}, TOEIC (Test of English for International Communication)^{๑๕}, IELTS (International English Language Testing System)^{๑๖}, CU-TEP (Chulalongkorn University - Test of English Proficiency)^{๑๗}

- ภาษาฝรั่งเศส ได้แก่ การสอบ DELF/DALF (Diplôme d'études en langue française / Diplôme approfondi de langue française)^{๑๘}

- ภาษาเยอรมัน ได้แก่ การสอบ Goethe-Zertifikat Deutsch Prüfungen^{๑๙}

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การไปฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านในต่างประเทศ ผู้สมัครจะต้องมีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศนั้นได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งมีความรู้ทางวิชาการแพทยศาสตร์ในระดับมาตรฐานของประเทศนั้น กล่าวคือ ผู้สมัครจะต้องผ่านการสอบเพื่อประเมินความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์ และผ่านกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในฐานแพทย์ประจำบ้าน เช่นเดียวกับบัณฑิตแพทย์ในประเทศนั้นๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านในประเทศสหรัฐอเมริกา (United States Medical Residency Program) ผู้สมัครชาวต่างประเทศ เรียกว่า International Medical Graduate, IMG จะต้องผ่านการสอบ USMLE^{๒๐} (The United States Medical Licensing Examination)^{๒๑} เช่นเดียวกับแพทย์ที่จบภายในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประกอบด้วย การสอบขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ USMLE Step 1, USMLE Step 2 CK (Clinical Knowledge), USMLE Step 2 CS (Clinical Skills) ซึ่งเมื่อผู้สมัครสอบผ่าน USMLE Step 1 & 2 นี้แล้ว จะได้รับเอกสารรับรองความรู้ความสามารถได้แก่ ECFMG^{๒๒} certification (Educational Commission for Foreign Medical Graduates)^{๒๓} เพื่อใช้ในการสมัครรับคัดเลือกเข้าโปรแกรมฝึกอบรมหลักสูตรแพทย์ประจำบ้านเฉพาะสาขา (National Resident Matching Program^{๒๔}, NRMP)^{๒๕} และการสอบ USMLE Step 3 ต่อไป

วิจารณ์

การเรียนการสอนในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอย่างใกล้ชิด

โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางด้านแพทยศาสตร์ และเนื้อหาความรู้จากตำราวิชาการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ส่งผลให้การอ่านภาษาอังกฤษได้รับการฝึกฝนทักษะอย่างต่อเนื่องมากกว่าทักษะอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้เขียนในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและความต้องการจำเป็นของนิสิตแพทย์ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการปฏิบัติงานวิชาชีพภายหลังสำเร็จการศึกษา^{๒๖} โดยประชากรเป้าหมายเป็นนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ ๖ มหาวิทยาลัยนเรศวร (n=135) พบว่า นิสิตแพทย์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๒.๖๐) ประเมินความพร้อมของตนเองในทักษะการอ่าน อยู่ในระดับ ๔ (Likert scale 1 - 5) มากกว่าทักษะการฟัง การเขียน และการพูด ซึ่งทั้งหมดประเมินความพร้อมอยู่ในระดับ ๓ ในสัดส่วนร้อยละ ๔๙.๓๓ ร้อยละ ๔๖.๓๐ และร้อยละ ๔๔.๘๔ ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่า นิสิตแพทย์มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการพูดมากที่สุด (ร้อยละ ๕๔.๐๗) รองลงมาได้แก่ ทักษะการฟัง (ร้อยละ ๕๓.๓๓) ทักษะการเขียน (ร้อยละ ๕๒.๕๑) และทักษะการอ่าน (ร้อยละ ๓๙.๕๓) ตามลำดับ^{๒๗} เป็นที่น่าสังเกตว่าทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา ซึ่งจัดเป็นทักษะรับ (receptive skills) เช่นเดียวกับทักษะการอ่าน^{๒๘} ไม่ได้ได้รับการพัฒนาฝึกฝนทักษะมากเท่าที่ควร ทั้งที่ได้เรียนรู้จากการบรรยายของอาจารย์ผู้สอนไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้ สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการออกเสียงภาษาอังกฤษของอาจารย์มีความแตกต่างจากการออกเสียงของเจ้าของภาษามาก ส่งผลให้การฟังของนักศึกษา และรวมไปถึงการพูด ไม่ถูกต้องตรงตามแบบแผนที่จะเป็นในภาษานั้น ข้อเสนอแนะประการหนึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่างๆ ประกอบการเรียนการสอนในการฟังการออกเสียงคำศัพท์ที่ถูกต้องจากเจ้าของภาษา และออกเสียงตามให้ใกล้เคียงมากที่สุด จะสามารถช่วยพัฒนาได้ทั้งทักษะการฟัง และทักษะการพูดไปพร้อมกัน ตัวอย่างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ได้แก่

๑. แผ่นซีดีการออกเสียงคำศัพท์ประกอบตำราทางด้าน Medical terminology เช่น Exploring medical language: A student-directed approach, 8th edition, with audio CDs^{๒๘}

๒. พจนานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบ Talking dictionary เช่น Talking-Dict^{๒๙}, CyberDict^{๓๐}

๓. พจนานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนอินเทอร์เน็ต เช่น Dictionary.com^{๓๑}, The Free Dictionary^{๓๒}

๔. โปรแกรมอ่านออกเสียงคำศัพท์ทั้งในภาษาอังกฤษ และในภาษาต่างประเทศอื่นอีกหลายภาษา เช่น โปรแกรม Acapela Group^{๓๓} และ Google translator^{๓๔} บนอินเทอร์เน็ต

ในระหว่างการเรียนรู้ชั้นคลินิกของหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ควรเพิ่มเติมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบวิชาชีพแพทย์ และภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาคือในระดับหลังปริญญา เพื่อเตรียมความพร้อมให้เป็นบัณฑิตแพทย์ที่มีความรู้ทางวิชาการ และมีทักษะภาษาต่างประเทศที่สามารถประกอบวิชาชีพได้ในระดับสากล ทั้งนี้ วัตถุประสงค์หนึ่งในการเตรียมความพร้อมคือเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community, AEC) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งวิชาชีพแพทย์เป็นหนึ่งใน ๗ อาชีพตาม “ข้อตกลงร่วมกันด้านคุณสมบัติในสาขาวิชาชีพ (Mutual Recognition Arrangement, MRA)” ที่ยอมรับให้มีการเคลื่อนย้ายไปทำงานได้อย่างเสรีในอาเซียน ๑๐ ประเทศสมาชิกที่รวมตัวกันเป็นประชาคม^{๓๖} สำหรับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมนั้น สามารถจัดเป็นรายวิชาหนึ่งในแผนการศึกษาชั้นคลินิกของหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ดังตัวอย่างในรายวิชา ๔๙๙๕๐๘ ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพแพทย์ (English for Medical Profession) สำหรับนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ ๕ มหาวิทยาลัยนเรศวร^{๓๗} ซึ่งรายละเอียดเนื้อหาของหัวข้อการสอนสามารถอ้างอิงได้จากตำราภาษาไทย^{๓๘-๓๙} ภาษาอังกฤษ^{๓๗-๔๐} และเว็บไซต์เพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรแพทยศาสตร^{๔๑} สำหรับรูปแบบกิจกรรมในช่วงของการเรียนการสอนสามารถเริ่มจากการฟังบทสนทนา หรือดูวิดีโอที่ค้นสถานการณ์ตัวอย่างระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย ตามด้วยการบรรยายเนื้อหาความรู้ ยกตัวอย่างบทสนทนาเพิ่มเติม ฟังการอ่านออกเสียงคำศัพท์ หรือพูดประโยคสนทนา และมอบหมายให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมติ (role-playing) ในสถานการณ์ที่กำหนดให้

ในการเตรียมตัวภาษาต่างประเทศเพื่อการศึกษาคือในระดับหลังปริญญา โดยทั่วไปอยู่ในความรับผิดชอบของนักศึกษาที่มีความสนใจ วางแผนในการเตรียมตัวสอบและฝึกฝนทักษะด้วยตนเอง ทั้งนี้ สิ่งที่อาจารย์ผู้สอนสามารถให้ความช่วยเหลือนักศึกษา ได้แก่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อกำหนดและแนวทางการศึกษาต่อในสาขาวิชาเฉพาะคำแนะนำในการเตรียมตัวสอบ ตลอดจนประสบการณ์ที่ผ่าน

มาของอาจารย์ในการใช้ชีวิตอยู่ในต่างประเทศ โดยเฉพาะประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวัน และในระหว่างการศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพ ทั้งหมดนี้ มีส่วนช่วยให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าจะต้องเตรียมตัวและฝึกฝนทักษะภาษาต่างประเทศด้วยตนเองก็ตาม นอกจากนี้ ในปัจจุบันมีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในการสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาแพทย์ ได้แก่ การกำหนดให้ใช้ข้อสอบภาษาอังกฤษในชั้นตอนที่ ๑ และ ๒ ของการประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม^{๔๒} รวมทั้งการเปิดหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ภาคภาษาอังกฤษ (English program) ของโรงเรียนแพทย์ต่างๆ^{๔๓-๔๕} ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มศักยภาพบัณฑิตแพทย์ไทยให้ทัดเทียมกับบัณฑิตแพทย์ในระดับสากล

สรุป

บทความนี้ได้นำเสนอภาพรวมของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต โดยจำแนกเป็น ๔ กลุ่ม เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ของนักศึกษา ประกอบด้วย ภาษาอังกฤษทั่วไป ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจทางการแพทย์ ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบวิชาชีพแพทย์ และภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาคือในระดับหลังปริญญา พร้อมทั้งนำเสนอหัวข้อการเรียนรู้ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประยุกต์ได้ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทักษะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาแพทย์ ที่มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

๑. ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977); ๒๕๕๓.
๒. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕. พิษณุโลก: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร; ๒๕๕๕.
๓. อดิพล ศุภณัฐเศรษฐกุล. สหวิทยาการระหว่างสาขาวิชา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการแพทย์ เพื่อประยุกต์ในการเรียนการสอนแพทยศาสตร. ธรรมศาสตร์เวชสาร ๒๕๕๖;๓:๓๘๐-๘๒.

๔. อำนาจ กุลลานั้นท์, นายกแพทยสภา. ประกาศแพทยสภาที่ ๓๖/๒๕๕๕ เรื่อง เกณฑ์ว่าด้วยการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: แพทยสภา; ๒๕๕๕ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: http://www.tmc.or.th/service_law03_10.php.
๕. อติชัย โภธารามิก, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา; ๒๕๔๘ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: http://www.mua.go.th/users/bhes/catalog_h/StdEdu/LawBse/03.PDF.
๖. กองการศึกษาทั่วไป สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนเรศวร. แผนการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแยกตามคณะ: คณะแพทยศาสตร์ [อินเทอร์เน็ต]. พิษณุโลก: กองการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยนเรศวร; ๒๕๓๕ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.gened.nu.ac.th/pdf/209.pdf>.
๗. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๒ [อินเทอร์เน็ต]. ปทุมธานี: งานบริการการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; ๒๕๕๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: http://med.tu.ac.th/UserFiles/File/edu_serv/NEWS/cur_med_52.pdf.
๘. บุญมี สถาปัตยกรรมศาสตร์, ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ ๑๓/๒๕๕๕ เรื่อง การใช้ภาษาอังกฤษในการสอบขั้นตอนที่ ๑ และ ๒ [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: ศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม; ๒๕๕๕ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: http://cmathai.org/2011/notice_detail.php?id=186.
๙. ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สารสนเทศราชบัณฑิตยสถาน; ๒๕๕๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.royin.go.th/th/home/>.
๑๐. ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์ อังกฤษ - ไทย ไทย - อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ ๓ (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์; ๒๕๔๗.
๑๑. Anderson DM, chief lexicographer. Dorland's illustrated medical dictionary. 31st ed. Philadelphia (USA): Saunders; 2007.
๑๒. Mosby. Mosby's dictionary of medicine, nursing & health professions. 7th ed. St. Louis (MO): Elsevier; 2006.
๑๓. อดิพล ศุภณัฐเศรษฐกุล, ผู้รับผิดชอบรายวิชา. รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓) ๔๙๙๗๒๑ คำศัพท์เฉพาะทางการแพทย์ (Medical Terminology) ๓(๒-๒-๕) หน่วยกิต [อินเทอร์เน็ต]. พิษณุโลก: ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร; ๒๕๕๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: http://www.med.nu.ac.th/pathology/Humanities/Humanities/file/3.3_499721MedTerminology.pdf.
๑๔. อดิพล ศุภณัฐเศรษฐกุล, อาจารย์ผู้สอน. คำศัพท์ทางการแพทย์ในวิชาพยาธิวิทยา (Medical terminology in Pathology) ใน เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ๔๙๙๓๐๓ หลักพยาธิวิทยาและนิติเวชศาสตร์ ๓(๑-๔-๔) หน่วยกิต [อินเทอร์เน็ต]. พิษณุโลก: ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร; ๒๕๕๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: http://www.med.nu.ac.th/patho/humanities/medical-vocab-med-1.php?id_ph=3.
๑๕. Educational Testing Service. Test of English as a Foreign Language, TOEFL [Internet]. 2013 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.ets.org/toefl>
๑๖. Educational Testing Service. Test of English for International Communication, TOEIC [Internet]. 2013 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.ets.org/toeic>.
๑๗. British Council, IDP: IELTS Australia, Cambridge English Language Assessment. International English Language Testing System, IELTS [Internet]. 2009 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.ielts.org/default.aspx>.
๑๘. Chulalongkorn University Academic Testing Center. Chulalongkorn University-Test of English Proficiency, CU-TEP [Internet]. 2007 [cited 10 October 2013]. Available from: http://www.atc.chula.ac.th/en_html/index_en.html.

๑๙. Centre international d'études pédagogiques (CIEP). Diplôme d'études en langue française / Diplôme approfondi de langue française, DELF/DALF [Internet]. 2013 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.ciep.fr/delfdalf/index.php>.
๒๐. Goethe-Institut. Goethe-Zertifikat Deutsch Prüfungen [Internet]. 2013 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.goethe.de/lrn/prj/pba/deindex.htm>.
๒๑. Federation of State Medical Boards (FSMB), National Board of Medical Examiners® (NBME®). The United States Medical Licensing Examination®, USMLE® [Internet]. 1996 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.usmle.org/>.
๒๒. The Educational Commission for Foreign Medical Graduates. Educational Commission for Foreign Medical Graduates, ECFMG® [Internet]. 1996 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.ecfm.org/>.
๒๓. National Resident Matching Program. The Match™ National Resident Matching Program®, NRMP® [Internet]. 2002 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.nrmp.org/>.
๒๔. Natapol Supanatsetakul. Perceived readiness and needs of Thai medical students in order to become an English proficient doctor. Abstract book of the 7th postgraduate forum on health systems and policy for the ASEAN Economic Community: Shared visions and goals; 2013 June 24-25; Phitsanulok, Thailand. Phitsanulok: Faculty of Medicine, Naresuan University; 2013. p. 163-4.
๒๕. Brooks ML, Brooks DL. Exploring medical language: A student-directed approach. 8th ed. Missouri: Elsevier Mosby; 2012.
๒๖. ยูเนียน เซ็นซ์ เทคโนโลยี. Talking-Dict® [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ยูเนียน เซ็นซ์ เทคโนโลยี จำกัด; ๒๐๐๓ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.talkingdict.com/th/index.asp>.
๒๗. ไชเบอร์ติกเทคโนโลยี. CyberDict® [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไชเบอร์ติกเทคโนโลยี จำกัด; ๒๕๓๙ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.cyberdict.com/main.php?filename=index>.
๒๘. Dictionary.com LLC. Dictionary.com [Internet]. 2013 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://dictionary.reference.com/>.
๒๙. Farlex, Inc. The Free Dictionary [Internet]. 2013 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.thefreedictionary.com/>.
๓๐. Acapela Group. Acapela Group [Internet]. 2013 [cited 10 October 2013]. Available from: <http://www.acapela-group.com/index.php>.
๓๑. Larry Page, Sergey Brin, Founders. Google [Internet]. 1998 [cited 10 October 2013]. Available from: <https://translate.google.co.th/#en/th/>.
๓๒. สยามธุรกิจ. การหลั่งไหลอย่างเสรีของทักษะแรงงาน [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: องค์ความรู้ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)” ; ๒๕๕๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thai-aec.com/749#more-749>.
๓๓. อดิพล ศุภณัฐเศรษฐกุล, ผู้รับผิดชอบรายวิชา. รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓) ๔๙๙๕๐๘ ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพแพทย์ (English for Medical Profession) ๓(๒-๒-๕) หน่วยกิต ปีการศึกษา ๒๕๕๕ [อินเทอร์เน็ต]. พิษณุโลก: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร; ๒๕๕๕ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.med.nu.ac.th/pathology/Humanities/Humanities/english-course-syllabus.html>.
๓๔. นพดล สโรบล. What's up Doc?. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร: ลลิต คอนซัลท์ติ้ง เพียร์ม; ๒๕๕๓.
๓๕. Nagaviroj K, Bumrarpbatipak P. English handbook for doctors. Bangkok: Thammasat University Press; 2008.
๓๖. Smith CC, Lamai T. English for doctors vol. 1 Diagnosis – Medical. กรุงเทพมหานคร: จมลวรรณ ลาไม้; ๒๕๕๓.
๓๗. Glendinning EH, Holmström BAS. English in medicine. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press; 2005.
๓๘. Glendinning EH, Howard R. Professional English in use: Medicine. Cambridge: Cambridge University Press; 2007.
๓๙. McCullagh M, Wright R. Good practice communication skills in English for the medical practitioner. Cambridge: Cambridge University Press; 2008.
๔๐. McCarter S. Oxford English for Careers: Medicine 1. Oxford: Oxford University Press; 2009.
๔๑. McCarter S. Oxford English for Careers: Medicine 2. Oxford: Oxford University Press; 2010.

๔๒. ภาควิชาพยาธิวิทยา. มนุษยศาสตร์การแพทย์ ภาษาต่างประเทศในการเรียนการสอนแพทยศาสตร์ [อินเทอร์เน็ต]. พิษณุโลก: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร; ๒๕๕๕. [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.med.nu.ac.th/pathology/Humanities/foreign-languages.html>.
๔๓. Fassier T, Talavera-Goy S. Le français des médecins. Grenoble (France): Presses universitaire de Grenoble; 2008.
๔๔. Mourlhon-Dallies F, Tolas J. santé-médecine.com. France: CLE international; 2004.
๔๕. Schimpf U, Bahnemann M. Deutsch für Ärztinnen und Ärzte. 2. Auflage. Berlin (Germany): Springer-Verlag Berlin Heidelberg; 2012.
๔๖. Györfy M, Bagossy B, Bagossy R. Deutsch für Mediziner. Hungary: Schenk Verlag GmbH Passau; 2012.
๔๗. ASTV ผู้จัดการรายวัน. แพทยสภา ผลักดันเปิดหลักสูตร หมออินเตอร์รับประชาคมอาเซียน[อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร:Eduzones; ๒๕๕๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://edunews.eduzones.com/tutors/92321>.
๔๘. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต (โครงการร่วมระหว่าง คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอตติงแฮม สหราชอาณาจักร) [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร:Joint Medical Programme คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; ๒๕๕๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://jointmd.medicine.swu.ac.th/Default.aspx?tabid=4963>.
๔๙. P'Dome Eduzones, บรรณาธิการข่าว. การรับนักศึกษา หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์[อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร:Eduzones; ๒๕๕๖ [เข้าถึงเมื่อ ๑๐ ต.ค. ๒๕๕๖]. เข้าถึงได้จาก: <http://blog.eduzones.com/socialdome/102577>.
๕๐. ปิยาภรณ์ เกตุมา, ททัยทิพย์ โพธิราช, เสกสรรค์ สร้อยแหยม, ญัฐวดี โพธิพัฒนานนท์, กองบรรณาธิการ. "หลักสูตรแพทยนานาชาติ" เสริมศักยภาพทางการแพทย์ไทยสู่สากล [In Focus]. วงการแพทย์ ๒๕๕๖;๓๙:๑๓-๕.

Abstract

An overview of English language instruction in undergraduate medical program and ways to improve medical student's foreign language skills

Natapol Supanatsetakul

Department of Pathology, Faculty of Medicine, Naresuan University

Foreign language instruction in undergraduate medical program is currently limited to only in English. According to the objectives of learning, this can be categorized into 4 groups, including 1. English for General Purposes (EGP), 2. English for Special Purposes in medicine, (ESP-Medicine), 3. English for medical practice, and 4. English for postgraduate study. EGP is taught in general education subjects in pre-medical year (Year 1) of the program. Students in pre-clinical years (Year 2 - 3) and clinical years (Year 4 - 6) learn ESP-Medicine through studying medical terminology which is introduced by a lecturer, and by reading assigned textbooks in each course of the program. English reading skill is, therefore, continuously practiced more than other language skills. Listening skills can be improved by employing various kinds of electronic media demonstrating a correct pronunciation from a native speaker. During clinical years of the program, English for medical practice and English for postgraduate study should be additionally provided. This can be done by either arranging a new course or adding topics in an existing course of the medical program. As an interdisciplinary study in Medical humanities (Foreign language in Medicine), this article presents an overview of English language instruction in undergraduate medical program, and the required topics to teach in a language course which is applicable to both English and other foreign languages. This aims to improve medical student's foreign language skills which are ultimately necessary in the current situation.

Key words: English language instruction, Undergraduate medical program, Foreign language in Medicine, Medical humanities